

Tertium Preceptum

aptius opus satisfactorium.
Quid dubium est an quis in morali peccato possit satisfacere. **R.** primo secundum se. qui penitentiam sibi in confessione et in absolucione iniunctam a sacerdote et a confitente voluntarie assumptam abicit voluntarie et sine rationabili causa et necessaria nolens eam implere est inobediens et illa inobediencia est peccatum mortale. quod est transgressio precepti ecclesie et vicarij dicitur illud periculum est sanum consilium ut confessor non iniungat peccati penitentiam nisi de consensu suo nec aliquam nisi de qua sperat quod eam impleat. primo a confesso amonendus est confitens an sibi eam competat recipere et verisimiliter porre. **S**ecundo dicit the. a communi doctores licet seculo contra rium teneat: quod nullus satisfacere potest extra dei caritatem. Opera tamen penalia extra caritatem facta que reliquissent effectum qui iam in contrito esset non oportet iterari ut in elemosina et maceratio nec armis fieri potest. Est enim ferre tamen penitentium dedisse unum florenum sicut dare denarium. Et similiter ubi per abstinentiam effectus in carne relictus esset.

Capitulum Undecimum

Quia in satisfactorio in iunctione et propria impositione spiritus providendum est contra recidivum peccati. idcirco

Capitulum Undecimum

hic tria sunt videnda. **P**rimo de remedijs contra recidivum peccati. **S**ecundo de periculis eorum qui tardant converti et satisfacere. **T**ertio an vivit per peccatum vivo satisfacere possit. et an talis mereatur. **Q**uintum ad primum non est quod a doctores quosdam in proposito bene expressos tres de hoc dantur regule. **P**rima est quando quis est in gravi peccato a quo desiderat sanari et preservari: statuat sibi firmiter obviare aut ad tempus voueat quod per qualibet vice qua reciduat unam vel plures de tribus partibus satisfactorio velit implere vice quod post peccatum commissum infra tres dies ieiunet in pane et aqua. vel priora die dicat. **vii. ps.** **S**ecunda ieiunet in pane et aqua. **T**ercia det elemosinam unum solidum. vel quod quatenus contigit eum recidivare quod tunc infra unum vel duos vel tres dies se obligat ad confitendum humiliter remedium verus penitens rationabiliter debet acceptare quod videmus multos propter penas a vicinis cessare ut fures et latrones. **S**ecunda regula secundum consilium est quando quis se sentit periculum ad certum vitium: statuat firmiter vel ad tempus se voto obliget quod si contingit eum tamen velimenter temptari de illo peccato quod etiam oino deliberet inter se sic agere. tamen nonominus antea dicere velit

septem psalmos penitenciales
aut flectere genua coram cruce
to ciens vel oracionem aliquam
dicere vult beate marie vel alij
sancto anteq̄ op⁹ illd̄ nepha
riū pficiat. Ratio q̄ sic fieri po
test ut deus cum temptatione
fatiat puentū ppter oraciones a
hūiliaciones ⁊ q̄ hō cessā ma
lo. **T**ertia q̄n pccōz de c̄to vi
cio tēptatur: statuat firmiter
et ad hoc se assuefatiat. q̄ q̄n
sentit se ad tale pctm̄ inclinari
mox aimū suū trāsseat ad cogi
tand̄ aliqd̄ fr̄ibile sibi futurū p
tale peccatū puta dānacōez et
nam mortē imminentē amissio
nem virtutū ⁊ cōsōrtiū ōnium
sanctorū ⁊ dei ⁊ regni celoz so
tietatē demonū i gmiū flāmas
Ratio q̄ illa valent ut racō i p̄
sentia tēptacōis a sensualitate
obumbrata ⁊ allecta nō possit
tunc pfectam ⁊ solidā cogitati
onem de dō ⁊ honestate virtu
tum habere. Per p̄fatū t̄tium
modum facili⁹ resipiscit redu
citur ⁊ frenatur a malo ad bo
nū. nā p̄ illa fr̄ibilia racō quasi
sopita excitari potest quasi ad
fugiendū causā tantū mali. Q̄n
tūcūq̄ em̄ quis temptaretur
acriter. si penalia int̄ se q̄s me
ditaret ⁊ firmiter quis crede
r; t̄lia se icursuz desister; a cep
to malo ut patet in volentib⁹
luxuriari. q̄n p̄cipiunt hōines.

videre vel se decapitādos. Tūc
em̄ excitata racō dicer; Quoz
sum tendis. nūquid p̄ tam leuū
tantū bonum vis pdere hoc re
media in foro penitentiali ipoi
ta vel a se sponte extra forū pe
nitentie assumpta sunt cū adiu
torio diuino efficacissā r̄media
contr̄ recidiua. **S**; q̄ h̄u pau
ci confessi talia remedia aggre
diuntur ⁊ persuevanter seruant
Ideo pauci vire penitētes re
pūtur ut i estate pt⁹ pascha
tiāfactū rei crebro pbat euen
tus. **Q**uo ad secundū p̄ncī
pale nōnd̄ q̄ peccatōre oūsiō
nem suam tard̄ antē terrere de
bēt ⁊ ad cōnūsiōnē iūtare q̄n
q̄. **P**rimū est piculū mortis ⁊
q̄ rara ē vira ⁊ sera penitētia. nā
h̄m oēs doctores i. iij. di. xx. q̄
diu q̄s in hac vita vtitur racōe
potest salubriter ⁊ vire penite
re ut pbat **Augustin⁹** inde w
ra ⁊ falsa penitētia p̄ latronem
luce. xxij. **Et exech. xviii.** Quacū
q̄ hora in gemuerit pccōz vita
vūet ⁊ nō morietur h̄m vna;
litteram ut m̄gr allegat. **S**ed
tamē ab eo q̄ diu p̄us distulit
penitere vix ⁊ multum difficul
ter potest in extremis haberi v
ra penitētia sufficiens ad salutē
Quia a hō moritur ita sbito q̄
nō aduertit se moi sicut dormiē
do ⁊ tunc **ex** p̄dita res est q̄
tunc iudicatur sicut reperitur

Tertium

Preceptum

Aut peccator aduertit se mori. sed
 p[er] vna[m] hora[m] aut morula[m] modi-
 ca[m] tunc q[ui] homo in re[pe]ntis
 opatur s[ecundu]m habitum. ideo no[n]
 videt[ur] q[uo]d habituatus i[n] peccatis ta[m] re-
 pente fiat bon[us]. aut moitur q[ui]s
 languore p[re]cedente. sic ad huc
 qui p[ri]us distulit penitere. vix
 multum difficulter pot[est] in ex-
 tremo h[abitu]e vram p[ri]ma[m] suffici-
 entem ad salute[m]. q[uo]d p[ro]bat sco-
 ler verbis b[ea]ti **aug[ustini]**. in de vera et
 falsa p[en]it[entia] quatuor raco[n]ib[us]. Et
 magis allegat di. xxi. q[uo]d ad co[n]-
 tritione[m] exigitur vsus li. ar. q[uo]d
 raco[n] diligenter de peccatis delibe-
 ret. et voluntate libera detestetur
 ea. **S**istor[um] vsus vbi statim im-
 minet mors terribilissima. timo-
 re et dolore vix m[er]ito impedi-
 tur. **vñ aug[ustinus]**. Difficile e[st] ut tunc
 sit vera p[en]it[entia]: q[ui]a tam serax vnit
 quando cruciatus m[em]bra ligat
 et dolor sensu[m] opprimit. ut vix
 ho[m]o aliq[ui]d aliud cogitae valeat
 melio[re] t[ame]n e[st] sera q[uam] nulla. **S**imi-
 le habes sup[er] e. vi. a. **S**ecun-
 da r[ati]o ad vera[m] p[en]it[entia]m requiritur
 ordinata displicentia de peccatis.
Ad hoc aut[em] q[uo]d displicentia va-
 leat et ordinata sit. oportet q[uo]d sit
 debite circu[m]stantiata. et maxi-
 me circu[m]stantia finis et p[ri]ncipij
 actiui p[ri]ncipalis. ut sc[ilicet] sit volu-
 taria et p[ro]pter deum. **S**ic difficile
 e[st] tunc h[abitu]e actu sic circu[m]stanci-
 o[n]atum. q[uo]d qui vsq[ue] tunc fuit

Capitulum

Vndecimum

i[n] penitentes. no[n] videt[ur] ex seip[s]o extor-
 quere displicentia[m] noua[m]. nisi ti-
 more pene imminetis. et sic no[n]
 p[ro]pter deum fit s[ed] p[ro]pter se et t[ame]n
 p[ro]pter vitare malu[m] d[omi]nati[on]is
 sue. presumitur eni[m] si est h[abitu]e remo-
 tus a timore mortis et damna-
 ti[on]is: non extorquet a seip[s]o dis-
 placentia[m] peccator[um]. sicut nec p[ro]f-
 fecit cu[m] fuit san[ctus]. nec videt[ur] tunc
 mere elicere displicentia[m] h[abitu]e
Sicut nec mere libere i[n] p[er]iculo
 naufragij quis merces p[er]icit. s[ed]
 solum timore periculi maioris
Sic h[abitu]e displicentia[m] peccator[um]
 solu[m] timore mortis aut d[omi]nati-
 onis ea[m] videt[ur] h[abitu]e. et talis displi-
 centia in eo non est mere libera.
 et p[ro]sequens no[n] multu[m] placet
 deo. nec accepta sibi. **I**deo **aug[ustinus]**.
 dicit ibide[m]. Nullus expectet q[uo]d
 peccare non pot[est]. arbitri[um] lib[er]a-
 tem querit de[us]. ut delere possit
 co[m]missa. et non necessitate[m] carita-
 tem. et non timorem t[ame]n. quia
 non in solo timore viu[it] homo
Qui ergo sero penitet. oportet
 non solu[m] timere iudicij: s[ed] dili-
 gere. q[uo]d sine caritate nemo pot[est]
 saluus esse. no[n] ergo timeat t[ame]n
 penam q[ui] penitet s[ed] anxietur p[ro]
 gloria. **h[ec] aug[ustinus]**. **T**ertia raco[n]
 est mal[us] habitus vsq[ue] tunc co[n]-
 tinuatus et in consuetudinem
 versus: multum inclinat ad pec-
 cata et ad eor[um] placenta[m]. et sic
 valde retrahit ho[m]inem ab actu

vere penitēdi s̄m quē actū peni-
tendi. vere o; hōiem peccā forti-
ter detestari. **S**ilit̄ habitus mox
dinati amoris ad mundū et ad
alia p̄ntia radicati in peccōre ipe-
diūt multū displicētia p̄ peccā
multū nāq; difficile est ut hō
affectū suū quē toto tempe vi-
te sue i h̄mōi res fortit̄ inclina-
iūt subito ab eis retr̄hat. et in
cōtrariū flectat. **Vñ aug⁹.** di-
hxc ouersio si contingat alicui
etiā i fine despondē nō ē de ei⁹ re-
missione. **S**ed qm̄ vix a raro ē
tam iusta cōuersio timendū est
de eo qui penit; sero maxime cū
fili; q̄s illicite dilexit sint p̄sen-
tes. mund⁹ et vixor ad se uocent
et ceterā q̄ illicite dilexit. multos
ex hoc sol; sera penitēcia decipe
hxc ille. **I**ntellige si presentes i
seipis aut in suis fantasmatib;
q̄ retrahūt a forti displicētia pec-
catorū. **R**ita racō q̄to aliq̄s est
min⁹ domin⁹ act⁹ sui: t̄nto ad
contricōnē requiritur iten⁹ or
displicēcia ut sit sufficiens. ad
deleōnē culpe. **S**ed iste i extre-
mis positus ē minus dñs actūū
suorū. qz tunc nullo mō est do-
min⁹ actūū exteriorū ad peccā-
dum. non enī potest mechāi a-
furā et similia ampli⁹ facere er-
go requirit̄ in eo s̄m strictam
iusticiā itēfiōz actus displicen-
cie ad ei⁹ iustificacōnem q̄ ad
iustificacōez s̄m cū tamē vix et

difficulter habere possit equē i-
tensū. **E**t ideo vix et difficultē pōt
tunc habere vrā penitēciam et
sufficiētē ad salutē. **Vñ aug⁹.**
vbi p̄us. **A**ge penitētia dū san⁹
es. **S**i sic agis: securus es quia
penitētia egisti qm̄ peccāe potui-
sti. **S**i vis penitētia tunc p̄mo
agere qm̄ peccare nō potes pec-
cata te dimiserunt non tu illa.
Initiat. v. ad statū se a peccō f
ouitendū multiplex scripture et
scōz doct. p̄suasio. **Vñ eccā. v.**
ne tardes cōuertī ad dñm et ne
differas de die i die. subito ei ve-
niet ira illi⁹ et in tempe v̄ndicte
disperdet te. **I**tem **E**cclēstici
.xxix. repromissio neq̄s̄iā mul-
tos p̄didit nequā videlic; qz
peccator repromittit sibi quod
est p̄rium dō de futuro tempo-
re disponere. **C**ōtra illud actūū
p̄rimo. **N**on est v̄strum nosse
tēpora vel momenta que patri
posuit i potestate sua. ne quoz
est p̄missio illa qz cū temp⁹
infiniti valoris sibi a dō datū fa-
tue expēderit. **A**d huc tamen p̄-
sumit qz de⁹ multum temporis
aditiet sibi. neq̄s̄iā est illa p̄o-
missio qz talis nō solum tps̄ s̄i
bi datū p̄didit p̄mo etiā i cōtūē-
liā ip̄i⁹ largitois expēdit et i fu-
turū expēdere vult. **I**tē tardātes
cōuti terreze dēz illō gēi. vi. et
.vij. vbi lic; ad p̄itēd̄ dati eēt
hōib; **C**xx. an; tñ. xx. an; recifi

Tertium Preceptum

fuert ppter impiam. **Ite luce**
.xij. dicit illi q dicebat aie sue **Ai**
ma mea lxs multa bō r̄pōfita i
annos plurimos. requeſce. co
mede. bibe. epulare. ſtulte hac
nocte aiaz tuā repetēt a te. que
autē prepaſti cui⁹ erūt. **Ite luc.**
ibide **Et** vos eſtote parati qz q̄
hora nō putatis fili⁹ hois wiet
re **Ad idē ē aug⁹.** i ſmone de i
nocētib⁹. **Hac** inq̄t animadū
ſionis pena pccōz pcutitur ut
mores obliuiſcat ſui q̄ uiuēs
oblitus eſt dī **Et gre.** qui tibi
winiam pmisit diem crastmū
nō ſpoſpondit. **Qui** p̄mittit
p̄tenti winiā nō promiſit pe
g cāt. **Dñ** nōt dñs alb. ſuper
illo **iobelis. ij.** **Quis** ſcit ſi con
uertatur ⁊ ignoſcat. cōiuratur
inq̄ ab ira. ſ. ad miām. licet ei
wzū ſit quod dicit **Ezech. xviii.**
Quacūqz hora pccōz ingenuē
rit oim inq̄tatum eius non re
cordabor ampli⁹. tñ valde in
certum eſt vtz ad vltiā; egri
tudine p̄tenciā differēt grāz
dare velit. in tali enī caſu dicit
gre. **Qui** non vult cū potest iu
ſtū eſt ut infligatur ei nō poſ
ſe cū vluet. **vñ prou. i.** **Vōi**
a rēuolūtiſ. extēdi manū meā
a non fuit q̄ aſpicerz. deſperi
ſtiſ omne cōſiliū meum ⁊ inre
pacōes meas neglexiſtiſ. ego
qz in intritu v̄ro ridebo. **Seq̄**
tur i **iobele** ⁊ ignoſcat idē q̄s

Capitulum Vndecimum

ſcit ſi ignoſcere velit q̄uis cer
tū ſit contrito ignoſci tñ incer
tū eſt an ſit wre cōtritus. **ido**
eccēs. vij. **Nemo** pōt hunc cor
rigere quē ille deſpexerit **Et. ij.**
math. ix. orauit ſceleſtus vicz
āthiochus ad dñm a quo nō
erat miām cōſecutus. **hxc alb.**
Huc cōſonat v̄ba aug⁹. in
ſmone de p̄nā vbi dicit. **Si**
q̄s poſitus in vltiā neccitate w
luet accipere p̄tentiā ⁊ acci
pit mox reconciliabitur ei hic
v̄adit fateor non illi negam⁹
quod petit ſed nō p̄ſumimus
qz tenehinc erit. ſi ſecur⁹ hinc
erit ego neſcio dare p̄tenti
ciā poſſum⁹ ſc; exteiorē ſi ſecui
tatez non. nūquid dico dāna
bitur. ſ; nec dico qz ſaluabitur
Si vis de dubio librai age p̄
nitentiā dū ſan⁹ es. ſi ſic agis
dico tibi qz ſecur⁹ es. qz p̄tenti
tiam egitſi eo tempore quo pe
care potuiſti due reſ ſūt a ig
noſcitur tibi a non ignoſcitur
Quid hoz tibi ſit futur⁹ neſcio
ergo tene certum ⁊ dimitte in
certū id ē age p̄tentiā ſan⁹
hxc aug⁹. **Sed** quo ad. **ij.** **h**
p̄ncipale dubiū eſt an viuus
pro te viuo pccōre ſatiffacere
poſſit. **h. th. i. iij. di. xx.** vnus
ap̄d hūanam amicitā p̄ alio
pōt ſatiffacere. ergo miſto ma
gis apud dñm. tñ qz ſatiffactō
eſt etiā in r̄mediū cōtra futur⁹

laphum in futura peccā. Et quia vnus nō p̄seruatur a peccāis p̄ satisfactōnez alienādo nō est p̄mittendū ut vn⁹ vni⁹ p̄ alio viuo penitentiā agat nisi i ipō penitēte appareat aliq̄s de fuis sc; corp̄alis p̄ quē fit impotens ad sustinēdū satisfactōnem. vel spūalis p̄ quem nō fit p̄mpet⁹ ad portādū penā. Unde confitenti pōt duplex satisfactō iniungi. vna p̄ peccātis. alia pro futuris. etiā vnū op⁹ pōt. p̄t̄ alio i iūgi. Satisfacere igit̄ potest vnus vni⁹ pro viuo alio ⁊ penitentiā agere. ut dicit p̄. de. pa. in. iij. di. xx. fm̄ doctores cōit̄ i multis casib⁹. P̄rio q̄n̄ for̄ in iūctōis sacramentalis illud cōtineret ut si dicit. oīa ieiūmia q̄ tu feceris vel ali⁹ pro te fecerint sint tibi in remissionē peccōrum Tūc alteri⁹ ieiūniū pro me factū p̄ me satisfacit. Similiter si tibi iniūctū ē ire ad sem̄ Iacobū p̄ te vel p̄ aliū vel ieiunare p̄ te vel p̄ aliū. secūdo si ē oīmoda in dīa: tunc idem est vrb̄i ḡtia Si impositum ē alicui dare pecuniā: non oīno idem est si tu das vel ali⁹ pro te de suo. S; si seruus tu⁹ de tuo daret etiā te in gracia ⁊ illo in mōzli constituto satisfacer; Raco quia elemosina esset i casu tali tibi meritoria ergo hoc opus ē satisfactoriū Tercō q̄n̄ quis nō pōt

satisfacere per se tunc potest facere p̄ aliū q̄ tal̄ videtur volūtas imponētis q̄ noluit ad impossibile obligare nec ad purgatoriū dirigē. Dñ̄ cū dicitur in penitentiā ieiunes. intelligitur id est per teipm̄ si potes. si non fac per aliū. Sicut etiā facta est penitentiā p̄ nobis p̄ xpm̄. Sed tamen ut sup̄ dictū est adūtendū. q̄ q̄n̄ q̄s potest satisfacere per seipm̄. ⁊ q̄n̄ penitentiā data sibi est in r̄me diū. Si tūc talis alio mō non recōpenset: certū est q̄ non sufficit per aliū fieri satisfactōnem ut si ieiūniū ē tibi impositū ad domandū carnē contr̄ luxuriā non sufficit q̄ ali⁹ pro te ieiunet quando carnē tuam vis nutrire nec aliquo equipollenti edomāe. Nec petrus de palude. S; nunq̄d meret̄ satisfaciens pro alio. Respond; thomas ⁊ petrus de palude. q̄ quicūq; in caritate pro alio satisfacit p̄ viuo vel mortuo sibi semp̄ meretur sed nō satisfacit pro se s; pro alio solū vñ p̄ se ita tenetur ac si nil fecisset. Vile est q̄ q̄ p̄ alio omniū creditoi soluit illum solum liberat nō seipm̄ n̄ suo noīe illi soluat lic; ap̄d illū de aicitia laudē h̄at. Vñ v̄lētēs p̄ se satisfieri ut prudent ⁊ fidelit̄ agāt. Tria dñt nōnt̄ seruare. P̄rio satisfaciens sit in

caritate, et talē querāt qz scdm
 cōmūōrē et tuciorē opionē. **A**
 ctus qnō est ideo accept9 nō
 pōt esse satisfactoris p faciēte
 nec p alio. ergo q̄ vult pmitē
 ciā suā alteri imponere nisi v
 sit se periculo exponere aliq̄li
 debet querere hōic; de quo cōfi
 dat qz sit in caritate viuēs caute
Secūda doctrīna qui vult pē
 tentiā suā alteri iniungere d;
 satagere qz non solū ille sit bo
 nus sed qz sit melior se. ut non
 solū sit satisfactoria s; etiā ma
 gis satisfactoria. vñ hxc ē t̄na
 cā ppter quā licet; alteri pēnī
 tiā tuā imponē etiā vbi tu pos
 ses met sc; satisfacere qn sc; tu
 vis meliorib; occupari. s; non
 ppropē amorē carnis quā bene
 vis alias domare s; qz deo ma
 gis carz vis facere. **T**ertia re
 gula. cōsulēdum est diuitibus
 nobilib; potentib; et hmōi ali
 is pccōrib; qz querāt p̄cipa
 tionem bonoz que in religioi
 bus sunt qz ibi sūt penalitates
 plures q̄ alibi. et magis accep
 m te deo q̄ alibi. **B**ed adhuc
 est dubiū. cū tres sint partes
 satisfactoris: orō. ieiūmū. et ele
 mosina. qd̄ eoz ē magis satis
 factoriū. **R.** dur. di. xv. quādo
 aliq̄ opantur inter se debet cō
 parari ceteris parib; existētib;
Et scd; hoc dō qz supposita pa
 ri ḡra vel caritate ieiūmū ē ma

gis satisfactoriū q̄ elina. **V**el
 orō. indirecte tam et cō comita
 tiē elina est magis satisfacto
 ria. **P**rimū pbat qz supposita
 caritate illud est magis satisf
 actoriū qd̄ ē magis penale. qz i
 opere satisfactorio forlis con
 dicio ex pte opis ē penalitas.
 s; ieiūmū est magis penale
 q̄ elemosina vel orō cōprehē
 dendo s; ieiūmū quicquid est
 corporis afflictiuū ut discipli
 ne vigilie et filia. ergo ieiūmū
 ē magis satisfactoriū nec ob
 stat illud. **i. thi. iij.** **C**orpoalū
 exercitacio ad modicū valet.
 pietas aut ad oia. qz differt
 meritum et satisfactō. meritū ei
 est ad acq̄rendū p̄miū ad qd̄
 requiritur et sufficit bonitas ope
 ris. et quod melius est magis
 meritorū. **E**t sic dare elemosi
 nam est magis meritorū q̄ ie
 iūmū cū sit op9 bonū danti et
 recipienti. ieiūmū aut non sic
Satisfactio aut cū ordinetur
 ad expiacōez pene requirit q̄
 de opus bonū. s; forle in opere
 est penalitas. quia per penā
 recōpensatur ppter qd̄ ieiūmū
 est magis satisfactoriū **I**n
 directe aut et cō comitatie ele
 mosina est p̄ciōz pars satisf
 actoris probatur qz illa est p̄
 cior pars satisfactoris in q̄ cō
 tinentur virtualiter alie ptes
 satisfactoris ut de se p̄t;. **B**ed

elemosina est huiusmodi ut patet primo quod elemosina est cui datur constituit debitorem ad ieiunandum et orandum et fatiendum alia que potest ei que dedit. loquendo de debito morali non civili. **Secundo** quod elemosina propter deum data est quasi quedam oblatio deo facta secundum philosophum **iii. eth.** Oblatio autem deo facta vim orationis habet. frequenter ei plus impetrat donum quam supplicatio. **Tercio** cum bona exteriora ad conservationem corporis ordinantur subtractio eorum pro elemosinam virtute continet ieiunium. **Et** plerumque contingit quod aliquis artius vivit ex hoc quod sua dedit. **Item** elemosina completus habet vim satisfactionis quam oratio vel ieiunium. **Et** propter hoc elemosina indicatur ut universalis medicina peccati luc. xi. date elemosinam et omnia munda sunt vobis et **tho. b. xii.** Elemosina a morte liberat et ipsa est que purgat peccata apud raphael et facit invenire vitam et eternam vitam hanc durandam. **Capitulum. xii.** de sacramento eucaristie. . . .

Postremo de nobilissimo sacramento eucaristie videntur tria principalia. **Primo** que exigatur ad communicandum sine novo peccato cum augmento meriti. **Secundo** quis fructus bene communicatum. **Tercio** que exigatur ad frequenter communicandum. **Quantum** ad primum

non dandum secundum theodoricum et alios doctores in **iii. cir. ma. dis. ix.** et sequentium. **Ad** sumendum eucaristiam sacramentaliter et spiritualiter. **xv. ex. i. guntur** secundum quod quisque se probare debet. **Probatur** inquit apostolus **i. Cor. xi.** scipsum habet et sic de pane illo edat et cetera. **Primum** est ut omnium sit homo. non solum homo hoc sacramentum pro se sumere potest sacramentaliter et spiritualiter scilicet non angelus bonus. nec malus. non anima exuta purgatorio limbo vel in inferno nec animal brutum. probatur quod iste solus sumit pro se sacramentaliter et spiritualiter que videtur sacramentum ut est sacramentum et christus incorporatur. **Secundo** sic nullus peccator valde ergo ante promissum verum probatur quod ille solus videtur sacro ut est sacramentum qui videtur spiritus sanctus sensibilis et volens bene aliquid spirituale obtinet et que christus apostolus vel de novo incorporatur. **Secundo** nullus istorum est huiusmodi nisi homo. **Ex** quo patet maximum donum dei. nam que ipsa sunt christus fruuntur letitia quam nos. **Secundo** nos christus i eucaristiam fruimus quod per se possunt in essentiali et accidentaliter primo. bene christus habent securum. **Secundo** nos inabili. **Secundo** est ut quis sit homo viator. non communicator. **Et** ideo viaticum dicitur ut nos probet ab hostibus et ab impedimentis vite. unde si appareret aliquem sancti. puta patrem et matrem defuncti petentes scilicet. **Sic** quoniam est factum non debet sacerdos eis ministrare